

PROGRAM

Richard Strauss (1865-1949) Forspil til Capriccio for strygesekestet opus 85

W. A. Mozart (1756-1791) Sinfonia Concertante for violin og bratsch i Es-dur K 364

Arr. for sekstet af Gunther Schuller

Allegro maestoso
Andante
Presto

PAUSE

Johannes Brahms (1833-1897) sekstet i B Dur opus 18

Allegro ma non troppo
Andante ma moderato
Allegro molto
Poco allegretto e grazioso

Copenhagen Classic

Sekstetten startede i 1997 og er et af landets førende kammermusikensembler. Det består af seks af landets bedste strygere: **Johannes Søe Hansen** og **Arne Balk-Møller** på violin, **Ida Speyer Grøn** og **Claus Myrup** på bratsch og **Ingemar Brantelid** og **Henrik Brendstrup** på cello.

Richard Strauss skrev strygesekestetten som ouverture til sin sidste opera ”Capriccio” i 1942. Operaens undertitel er ”Et samtalestykke i musik” og er en slags debatstykke om, hvad der er vigtigst i en opera: Teksten eller musikken. Sekstetten forestiller i operaen at være en komponists nyskrevne værk, som der holdes generalprøve på.

Strauss’ forhold til det nazistiske styre har altid været kontroversielt og stærkt problematisk. Som et af ”Det tredje riges” kunstneriske flagskibe spillede han en vigtig rolle ved ceremonielle lejligheder og behjertede forsøg på at rense ham ved at kalde hans musik ”apolitisk” og ”ren musikalsk kunst”, har ikke fjernet alle pletter.

Sekstetten er i sig selv en slags ”teststykke”. Strauss lod den uropføre i Wien 1942 i en celeber kreds af ideologisk/æstetisk engagerede nazister, hos ingen mindre end chefen for Hitlerjugend, Baldur von Schirach. Det lader sig ikke bortforklare at Strauss var personligt forpligtet over for Schirach, der havde ladet Strauss’ jødiske svigerdatter slippe for deportation. Værket præsenteres som et klingende bud på nazisternes opfattelse af skønhed i musikken. Sekstetten kan naturligvis også blot høres som den sene og apolitiske Strauss’ afklarede og senromantiske stil.

I krigens absolut sidste fase vender Strauss sig kraftigt mod de nazistiske magthavere.

Erling Kullberg

Sinfonia concertante er det 18. århundredes betegnelse for en koncert for flere instrumenter med orkester. Aftenens sinfonia concertante i Es dur for violin og bratsch, K 364 er skrevet for orkester med violin og bratsch som solister. Mozart blev inspireret til denne koncerttype efter at have besøgt Mannheim og Paris i 1777 og 1778, hvor denne koncerttype var meget populær. Han komponerede Es dur koncerten i 1779 efter hjemkomsten til Salzburg, hvor han var ansat af ærkebiskoppen. Af værker inden for denne

koncertform regnes dette for et af Mozarts bedste fra denne tid. I aften spilles det i et arrangement for sekstet.

Værket har tre satser. Første sats: *Allegro maestoso* er en lidenskabelig sats, anden sats: *Andante* er inderlig og afdæmpet, og tredje sats: *Presto* er en hurtig munter sats.

Brahms komponerede to sekstetter. Det er den tidlige sekstet i B Dur opus 18 skrevet af den kun 27 årige komponist, der er på aftenens program. Han komponerede den i årene 1859 til 1860, hvor han var ansat ved hoffet i Detmold. På dette tidspunkt, i anden halvdel af det 19. århundrede, skrev hans jævnaldrende kolleger som f. eks. Liszt, Wagner, Bruckner og Mahler ikke kammermusik, men foretrak genrer som symfonier, symfonisk digt, klaverværker og musikdrama. Brahms tog bevidst afstand fra flere af de fremherskende tendenser i samtiden og kom herved til at stå i et skarpt modsætningsforhold til den såkaldte nytyske skole. Han afholdt sig således både fra anvendelse af ledemotiver og fra at lave en farverig instrumentation og undgik også tematisk sammenkobling af et værks enkelte satser, alt sammen tendenser der var oppe i tiden.

Generelt mister kammermusikken sin betydning i denne periode, men det gælder ikke Brahms, som er meget produktiv i disse år og som bidrager med musikalske fornyelser til genren. For det dannede borgerskab har kammermusikken nemlig stadig både en sociologisk og kulturel funktion, og her spiller Brahms nye kammermusikværker en rolle.

Opus 18 har fire satser:

Første sats: *Allegro ma non troppo* i sonateform, anden sats: *Andante ma moderato* er en langsom sats med 6 variationer over et mørkt elegisk tema i d-mol. Tredje sats: *Allegro molto* er en munter og hurtig scherzo. Fjerde sats: *Poco allegretto e grazioso* er i rondoform.

Anden satsen transskriberede Brahms til klaver samme år 1860, som en fødselsdagsgave til Clara Schumann.

Eva Kullberg.

MUSIKHUSET AARHUS

LILLE SAL Søndag den 1. oktober 2017

Copenhagen Classic

**aarhus
musikforening**